

Secdemiz ve duâmız

Pınarbaşı'ndan Gökhan Pekedis: “Secdede duâ nasıl yapılır? Duânın kabul şartları nelerdir?”

Peygamber Efendimiz (asm) “Duâ, ibadettir.”¹ buyurmuştur. Kul, her derdini, her ıztırabını, her halini Allah’a arz eder ve isteyeceği her şeyi yalnız Allah’tan ister.

“Duânız olmazsa ne ehemmiyetiniz var?”² ve “Duâ edin, size cevap vereyim.”³ âyetlerinin tefsirinde önemli duâ üsluplarına işaret eden Bedüzzaman, duânın kabul şartlarının bu üsluplar ve diller içinde gizli olduğunu beyan eder. Bedüzzaman’a göre, adabına uygun olarak Cenâb-ı Hak’tan bir şey istendiğinde, Cenâb-ı Hak verir. Duâda kullanılan önemli üsluplar ve diller şunlardır:

1- İstidat dili: İstidat ve yeteneklerin dili ile istenen şey daima verilir. Tüm varlıkların istidat dili ile yaptıkları duâlar Allah’ın dergâhına yükselmekte ve kabul görmektedir. Buna tüm kâinat şahittir.

2- Fitrî ihtiyaç dili: İstenen şey, fitrî bir ihtiyaç ise, kabul edilir. Duâlarını fitrî ihtiyaç diliyle yapan canlılar, ihtiyaçlarına ummadıkları şekillerde nail olmaktadır.

3- İztırar dili: Zorda kalan ve dert çeken acı sahibinin “acı diliyle” yaptığı duâyı Cenâb-ı Hak makbul sayar.

4- Hâl ve fiil dili: Bizzat fiil ve davranışlarıyla uygun tutum sergilenerek yapılan duâlar makbule şayandır. Sebepleri bir araya getirmek, Allah’ın istenen şeyi vermesi için görmek istediği bir fiilî duâ hâlidir. Meselâ hasta olan birisi doktora, eczacıya Allah’tan şifâ talebiyle gider, ilâçlarını Allah’tan şifa talebiyle alır ve kullanır. Hastanın bu hâli bir dua vaziyetidir ki, Cenâb-ı Hak katında makbul sayılır. Yine meselâ bir çiftçi, Cenâb-ı Hak’tan bereketli ürün istemek için, toprağı sürmekle rahmet kapısını çalmış olur.

5- Söz ve kalp dili: İlk dört dil ile ulaşılmayan bir istek ve ihtiyaç için nihayet söz dili ile duâ edilir ve Cenâb-ı Hak’tan istenir. Kul, güç yetiremediği konularda diliyle ve kalbiyle Allah’ın kudret ve rahmetine sığınır, Cenâb-ı Hak da bu sığınışı inşaallah kabul eder.

Duâ da bir ibadet olduğundan, dünyevî maksatlar gaye edilerek yapılmayacağını beyan eden Üstad Saîd Nursî, ibadetin gayesinin uhrevî olduğunu, dünyevî maksatların ise ancak bu ibadetin özel vakitleri hükmünde olduğunu kaydeder. Bedüzzaman'a göre, belâların gelmesi, dertlerin verilmesi, hastalıkların ve muzır şeylerin musallat olması bazı duâların hususi vakitleridir. Bu vakitlerde Cenâb-ı Hakk'a duâ edilmelidir. Ancak belâlar gitmez ise, "Duâm kabul olmadı." denilmemeli; "Duânın vakti bitmedi." denilmeli ve duâya devam edilmelidir. Allah'ın rahmetinden ümit kesilmemelidir.⁴

SECDEDE DUÂ NASIL YAPILIR?

Rükû ve secde hâlinde yaptığımız tesbihler zaten birer ilticadan, sığınıştan ve duâdan ibarettirler. Bu tesbihler sünnettirler. Peygamber Efendimiz (asm) buyurmuştur ki: "Sizden biriniz rükûa varınca rükûda üç kez 'Sübhâne Rabbiye'l-Azîm' dese, rükûu tamam olur ve bu en azıdır. Ve secdeye varınca secdesinde üç kez 'Sübhâne Rabbiye'l-A'lâ' dese secdesi tamam olur ve bu en azıdır."⁵

Huzeyfe de (ra), Resûl-i Ekrem'in (asm) rükûda 'Sübhâne Rabbiye'l-Azîm'; secdede ise 'Sübhâne Rabbiye'l-A'lâ' dediğini bildirmiştir.⁶

Bu tesbihlerin üçer kez söylenmesi sünnete uyulması açısından yeterlidir. Ancak tek başına namaz kılanlar veya cemaatin rızasını alan imamlar bu tesbihleri yediye kadar, hatta on bire kadar çıkarabilirler.

Bu tesbihlerin dışında rükûda veya secdede ilâve duâ ve zikir söylemek için yine sünnete bakarız. Cemaat namazını uzatmaktan sakınmak kaydıyla; sünnette var olan tesbih, zikir ve duâları tek başına kıldığımız namazlarda alabiliriz. Ancak ne rükûda, ne secdede, ne de namazın başka bir yerinde kendimize ait ifadeler kullanamayız ve bize ait sözler sarf edemeyiz.

Şüphesiz Peygamber Efendimizin (asm) rükû ve secdede yaptığı başka duâlar da vardır. Meselâ tek başına namaz kılarken veya cemaatin rızası alınmış ise, secdede, **"Allahümme leke secedtü ve bike âmentü ve leke eslemtü secde vechî lillezî halâkahû ve savverahû ve şakka sem'ahû ve besarahû tebâreka'llahü ahsenü'l-hâlikîn."** duâsı yapılabilir.⁷ Sünnette gelen başka duâları yapmak da mümkündür.

Bu duanın mânâsı şöyledir: "Allah'ım! Senin için secde ettim. Sana iman ettim. Sana teslim oldum. Yüzüm, kendisini yaratana ve şekil verene, görmesi için göz oyuğunu yarıp gözü yerleştirene, işitmesi için kulak yerini yarıp kulağı yerleştirene secde etmişim. Yaratıcılık mertebelerinin en güzelinde olan Allah'ın şanı ne yücedir!"

Secdede tesbih ifadelerini söylerken kalben bağışlanmayı dilememiz ve hayır istememiz de yeterli olur.

Dipnotlar:

1- Tirmizî, Duâ, 2,

2- Furkân Sûresi, 25/77,

3- Mü'min Sûresi, 40/60,

4- Sözler, s. 287,

5- Tirmizî, Namaz, 193,

6- Müslim, 772; Tirmizî, Namaz, 261,7- Müslim, 771